

ཐོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚྱུགས་བརྒྱགས་དཔེ་ཚོགས།

ARURA

ཨ།གསེང་རིག་འབྲུམ་བཞི།

དབང་ཅན་ཆེ་བའི་མེས།

མེ་རིགས་དཔེ་ཚྱུགས་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

苯医四部/青海省藏医药研究所,《藏医药经典文献集成》编委会编. - 北京:民族出版社,2005.6

(藏医药经典文献集成)

ISBN 7-105-07105-2

I. 苯… II. ①青…②藏… III. 藏医-藏语
IV. R291.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 074218 号

BENYI SI BU

苯医四部

编 者	青海省藏医药研究所 藏医药经典文献集成编委会
出版发行	民族出版社
地 址	北京市和平里北街 14 号
邮 编	100013
网 址	www.e56.com.cn
印 刷	北京艺辉印刷有限公司
装 订	天华印刷装订有限公司
经 销	全国各地新华书店
开 本	850mm × 1168mm 1/32
印 张	28.625
印 数	0001 - 2000 册
版 次	2006 年 1 月第 1 版
印 次	2006 年 1 月北京第 1 次印刷
定 价	45.80 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文发行科电话:010-64227665 58130509)

ལྷ་ཆེན་ཆེ་རིང་། ཤ་བོ་གཡང་འབྲུམ།

夏吾杨本

ཐུན་འགྲོའི་གདམས་

པོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་ལ་མོ་རོ་བཞི་སྟོང་ལ་ཉེ་བའི་མོ་རྒྱལ་ལྟན་ལ། དེ་ནི་གནའ་པོའི་པོད་ཀྱི་གསེ་རིག་མཐར་གཞིར་བྱས་ཐོག་ཀྱི་གར་ཀྱ་ནག་ཏུ་བྲིག་ལ་སོགས་པའི་གསེ་བ་རིག་པའི་ཉིང་བཅུད་བསྐྱེལ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆར་ཞིང་ལག་ལེན་གྱི་ཚུར་བྱང་ལུན་སྲུང་ཚོགས་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཚས་མངོན་པར་བསྟེན་པའི་གསེ་དབྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན། རྩ་མོ་ཞིག་ནས་འཛམ་གླིང་བྱང་ཁོངས་ཀྱི་གསེ་རིག་སྒྲིབ་ནམས་ཀྱིས་གདེང་འཛག་ཆེན་པོ་གནང་ལུས་སུ་མཆིས།

པོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་ལ་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གྱི་བསྐྱར་བཅས་བསྟངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟེ། དེ་ནི་ནང་དོན་གྱི་ཐད་གསེ་རིག་མོ་རྒྱལ་དང་། མཐར་གཞིའི་གཞུང་ལུགས། ནད་ཐོག་ལག་ལེན། ལྷན་རྒྱས་སྤེལ་བཟོ། ལུས་ཁམས་བདེ་སྤྱང་ལ་སོགས་རིག་ཆུན་ཡོངས་སུ་འདུས་ཡོད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ཅིག་ལགས། དེ་ལ་ཏང་དང་སྤྱི་དགུང་གི་ཐུགས་འཁྲར་དང་བཅི་མཐར་ཆེན་པོའི་འག་ཉེ་མོར་པོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད་ལ། གནའ་གཞུང་གང་མང་ཞིག་ཀྱང་དཔེ་སྟུན་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཐིན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ད་དུང་གནའ་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་སྤར་བཞིན་འདུས་ཆོས་སུ་ཤོག་ཐེབས་པའམ། ཡང་ན་མིའི་ཚོལ་བའི་དབང་གིས་གཏོར་བསྐྱལ་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པས། གང་ལྟར་ཆོས་ལྟར་སྦྱོབ་མ་བྱས་ཆེ་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་གནའ་དཔེ་གང་མང་ཞིག་ཆ་བསྐྱལ་རྒྱན་ཆད་དུ་འགྲོ་ཞེན་ཆེ།

དེ་ལ་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་ཉིད་ཚུགས་ཡོངས་ནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་
 གྲེལ་གཏོང་རྒྱུ་དམིགས་ཡུལ་བཅས་ནས་ར་ཆོས་༡༠༠༣ལོར་མཆོད་པ་ཞིང་
 ཆེན་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་གཙུག་ལྷན་གྱིས་པའི་“《བོད་ཀྱི་གསེབ་
 བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་པ་ཐེགས་དཔེ་ཆོགས་》ཚུམ་ཐེགས་ཆོགས་པ་”ཐེགས་
 འཇུགས་བྱས་པ་དང་། གནའ་དཔེ་འཆོལ་རྒྱད་དང་དག་ཐེགས་དང་ཚུམ་ཐེགས་
 བཅས་ཀྱི་ལས་སྒོ་ཕྱེ་ཞིང་དཔེ་རྒྱན་དང་འབྲེམས་སྒྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་འགོ་བཙམས་
 ཟིན་ཡོད། དཔེ་ཆོགས་འདི་ནི་རྩ་ན་མ་མཆིས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་གྲྭ་ཆེན་
 སོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཡོད་དོ་ཙག་
 འདུས་པའི་དཔེ་ཆོགས་ཤིག་ཏུ་འཕྱར་བར་བྱེད་རྒྱ་ནི་ར་ཆོའི་བསམ་འདུན་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་བྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་ར་ཆོར་ཡོད།

དེ་ལྟར་དཔེ་ཆོགས་འདི་ཐོག་མར་དཔེ་རྒྱན་བྱེད་པའི་སྐོར་དང་བཙུན་ནས་
 འདིར་ཁོ་བོས་བྱ་བ་ཞག་ཆེན་པོ་འདི་ཚུགས་གང་ཐད་ནས་བྱ་བ་ལམ་སྟངས་ཡོང་
 བའི་བཀའ་ཤིས་སྟོན་འདུན་བྱ་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་ལ་ལྟག་
 བསམ་དཀར་བའི་ཡུལ་དང་ཚུགས་སོ་སོའི་སྒྲིལ་བྱ་ཀྱན་ནས་ཀྱང་ལས་གྲྭ་འདིར་
 ཚུགས་གང་ཐད་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རོགས་འདེགས་བྱེད་པའི་བསམ་འདུན་བྱ་
 རྒྱ་ཡིན།

ཞེས་འོ་ཆོགས་ཆེན་ནས།

༡༠༠༧ལོའི་ཟླ་༡༣པ།

མཆམས་སྒྱུར་བའི་གཏམ།

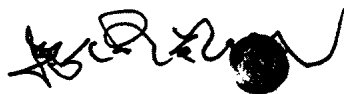
ཁ་བ་རི་པོའི་བུ་ཕྱག་རིག་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པོད་མི་རིགས་ཀྱིས་འཛིག་
 ཉེན་སྒྱུའི་པན་བདེ་གཞི་མར་སྒྱུར་བའི་སྒྲོའི་རིག་པ་མཐའ་དག་སྒྱི་ལ་བཏགས་
 པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཐབས་མཆོག་དམ་པར་
 སྒྱུར་བའི་གངས་ཅན་གསེ་བ་རིག་པ་ནི་པོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོལ་སྒྱུན་
 དར་སྒྲེལ་མཛད་ཅིང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་པན་པ་འབའ་ཞིག་སྒྱབ་པའི་རིག་པ་
 ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ། རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་པན་པའི་ལས་
 རྒྱ་ཁོ་ན་སྒྱབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཏུ་འཁུམས་ཤིང་སྒྱི་ཆོགས་དང་དུས་རབས་རི་
 འབྲུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འང་མཁོ་གཤམ་དང་པན་ཆོགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་དོན་
 དངས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་སྒྱབ་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས་མི་སུ་དང་སུ་ཞིག་གིས་
 རྒྱང་བསྐྱོན་འདིང་དང་ཁྱོག་བཤད་བྱ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་
 ཆང་དང་དེ་ཡོད་བསྐྱན་བཅས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ལྟར་ན། གཡུང་རྒྱུང་པོན་ལུགས་
 ཀྱི་བྱང་སྤོང་དབྱུང་བུའི་ཤེས་ནས་སྒྲུབ་པ་དུང་གི་སྒྲོར་ཅོག་ཅན་བར་དང་། རྗེ་
 བཅུན་གཡུ་སོག་རྟིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནས་གཉེར་སྤོན་གྱི་བ་མཛོན་ཤེས་ཀྱི་
 བར། བེ་རོ་ཅ་ན་ནས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐབས། རྒྱང་རྒྱར་ནམ་
 གཉིས་ནས་ཀོང་སྒྲུལ་ཡབ་སྐུས། མི་དབང་ཕྱི་སྤྱི་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྒྲུབ་ཅིས་
 མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ལོ་རྒྱལ་སྐུ་པའི་བྱང་སྤོང་མཁས་སྒྱབ་རིམ་ཕྱོན་
 བཟང་གིས་མི་ལངས་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱིན་ལས། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་
 དཀོངས་འགྲེལ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དཀོངས་འགྲེལ་གཙུག་ལྷན་པའི་གསེ་
 རིག་གི་བསྐྱན་བཅས་རི་པོའི་གཉིས་དང་མཉམ་པ་རང་གིས་མཛུལ་ན་དད་པའི་

སྤྱི་ཡོང་གཡོ་ཞིང་གཞན་ལ་རྩ་ལ་རྒྱུ་འོ་སྤྱི་ཡོང་པ་རྒྱུ་པ་འདིས་ཤོད་ཀྱི་གསོ་
བ་རིག་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་རིང་ལ་གཞུང་མན་རག་གི་ནང་དོན་སྤྱན་སྤྱན་ཆོགས་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་རྩོད་གསལ་པོ་བྱས་འདུག

འོན་ཀྱང་མིག་སྤར་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་འདི་གསོ་
རིག་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཉམས་ཉེས་སྤྱུར་དང་
འབྱར་སྤྱི་ཡོང་པའང་ཀུན་གྱིས་མཆིན་གསལ་ལགས་པས། ད་ལྟའི་དུས་
འདིར་བདག་ཅག་ཆོ་རིག་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོང་ཆོང་ཁོ་ན་དང་ཡུལ་ཡུང་གྱེ་
བག་པའི་ཁེ་ཕན་ནམ་སྤྱི་གསལ་རིས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་སྤྱི་གསལ་རིང་དུ་རྩོད་ནས་མི་
རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་སྤྱི་ཁོང་ནས་གཅོད་དང་
གཅིས་སྤྱི་གསལ་དེ་བཞིན་རིས་སྤྱི་གསལ་པའི་འཛིན་སྤྱི་གསལ་གི་མིའི་རིགས་ཡོངས་ལ་
ཕན་དུ་རྩོད་པའི་ཀུན་སྤྱི་གསལ་རྣམས་དག་གི་སྤྱི་གསལ་ རི་རྒྱལ་རྒྱུན་པའི་གཏོས་དང་
མཉམ་པའི་ཤོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་མན་རག་རྣམས་ལ་འོ་ཆོད་དང་
རང་བཙོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྤར་ལས་ལྟག་པའི་རང་སྤྱི་གསལ་འོན་ཀྱང་སྤྱི་གསལ་དང་
འཆོལ་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་གསལ་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ནི་ཤིན་དུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་བསྐྱེད་པ་ཞིག་
རེད།

དེའི་སྤྱི་གསལ་མཆོ་སྤྱི་གསལ་ཆེན་པོ་དེ་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་མིང་
དོན་མཆོངས་པའི་སྤྱི་གསལ་ཤོད་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་རིག་པ་རྒྱུད་འཛིན་ཡག་པོ་ཞིག་དང་
གསར་བཏོད་གོང་སྤྱི་གསལ་གཞི་བཟན་པོ་ཞིག་འཇུགས་སྤྱི་གསལ་པའི་ཆེད་དུ་
ད་ལྟའི་དུས་རབས་དང་སྤྱི་གསལ་བཟང་པོའི་སྤྱི་གསལ་དམ་འཛིན་རང་མི་
དངོས་ནོར་གསལ་གྱི་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་གསལ་གཅིག་དུ་བསྤྱི་ཁོང་ཞིང་མིག་རྒྱུད་རིང་པའི་
རྒྱུ་གཞི་དང་བཅས་དེ་རང་འདི་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་གསལ་གྱི་མཆོ་གལ་ཆེ་བའི་གནད་འདེལ་
དང་བསྤྱི་གསལ་བཙོས་ལག་དུ་ཟེན་ཏེ་ཅག་སྤྱི་གསལ་གཅིག་དུ་བསྤྱི་གསལ་དེ་པར་དུ་
བསྤྱི་གསལ་པའི་དཔེ་བའདིས། ད་ལྟ་ཅམ་མ་བཟང་འབྱུང་འབྱུང་ཤོད་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་
བསྤྱི་གསལ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་འཕྱོ་བར་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་

ནུས་པ་ཐོན་སྤྱོད་ཅིང་ལུས་ཅན་ཀྱི་སློབ་འཛིན་དཔལ་དུ་འགྱུར་བར་གདོན་
མི་བྱ་བས་ན། འོ་སློབ་སྤྱོད་མོང་གིས་ཆེས་སྤྱི་རང་ལྷ་འོས་པའི་ལས་དོན་གལ་
ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་ཏང་དགའ་ཚོར་དང་བཅས་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆོག་དུ།

ཁོ་ཀྱི་ཆེ་མ་གྱིས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༡༡ཆེས་༡༩ཉིན་ལ།

དག་མྱིག་པའི་གསལ་བཤད།

པོད་ཟེལ་མོ་སྒྲུང་བ་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཉེར་དུ་གནས་
པའི་མི་རིགས་ཉིད་ལ་གནམ་གྱིས་ས་བཀབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཕྱོན་དྲན་དབང་དམ་
པ་ནམས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་ལས། དམ་པའི་ཚེས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བཅུ་ལྷག་རིག་
པའི་གནས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲུག་པའི་ཤེས་རིག་བར་མཛོད་ནི་མིན་པའི་མཐར་
ཡང་རྒྱབ་པ་མེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ལ་སྤྱི་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། དེ་ལས་
གནས་བཅུའི་ཡ་གྲུལ་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་བབས་མཆོག་དམ་པར་གྱུར་པའི་
པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི། རྗེ་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས། མི་ན་བར་གནས་པར་
འདོད་པ་དང་ན་བ་གསོ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་
རག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་
རིགས་ལ་མན་པ་འབའ་ཞིག་སྤྱབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཤི། དེར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་
ཡུན་ཏུ་ཅང་རིང་ཞིང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆར་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྤན་
དཔུང་གི་རིགས་ལམ་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཤིང་མན་རག་ཉམས་སྦྱང་སུན་སུམ་
ཆོགས་ཤིང་གུ་ཤོ་མ་པ་ཞིག་མཆིས་སྟབས། དེར་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་ཀྱན་ཏུ་
ཆན་རིག་པ་མཁས་ཅན་དག་གིས་སྟོགས་ཡོངས་ནས་སྟོབ་སྦྱང་དང་ཞིབ་འཇུག་
གི་ཤོ་མ་སྟབས་མཚུགས་ལེན་ལྟེན་བཞིན་པ་དང་། རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱང་
ཏང་གི་མི་རིགས་མིན་ཏུས་དོན་འཁྱོལ་དང་རྒྱབ་རྒྱུད་གསར་སྟེལ་ལྟེན་པའི་
འགྲོས་དང་བསྐྱབ་ནས་པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་དོན་ཉིད་སྟོན་ཀྱན་ནས་
ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མ་ཉམས་གོང་སྟེལ་གནང་གི་ཉམས་དགའི་ཡུལ་ཁམས་
ཤིག་ཏུ་བསྒྱལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་སྤྱོད་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་

རེ་ལོ་གསེ་རིག་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་གང་མང་ཉམས་ཉེས་སུ་
 ལུས་དང་འལུས་ལུས་ཡིན་པའང་ར་ཆོས་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་དུ་འབྱུངས་ཤིང་།
 ཐོད་ཀྱི་གསེ་རིག་འདི་ཉིད་གནའ་པོའི་རིག་གནས་མིག་ཡིན་པའི་རོས་ནས་ལྷན་།
 རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་གཞུང་མན་རག་གི་གསུང་རབ་དེ་
 རྣམས་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲིག་འདོན་ལྷན་སྒྲུབ་དང་འཆོལ་སྤྱད་ལེགས་
 སྒྲིག་བཅས་ལྷེད་རྒྱ་ནི་ཐོག་མར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་མང་གཞིའི་ལས་ག་གལ་ཆེན་
 ཞིག་རྟེན་སྒྲིག་ཆེ་རིག་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བབས་པའི་
 ཏུས་རབས་ཀྱི་འགན་འཁུའི་ཞིག་ལགས། དེའི་སྤྱིར་ར་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལས་འགན་
 དང་ཏུས་རབས་ཀྱི་སྤྱང་བྱ་ལྟར་མདོ་དབྱས་མཐོ་སྤྱང་ཞེས་པའི་བྱ་བ་མིན་ཁོར་
 ལུག་ཁྲོད་དུ་འཕེལ་རྒྱས་ལྷུང་བའི་གནའ་པོའི་གསེ་དབྱེད་རིག་པ་འདིའི་སྤྱི་
 དབྱས་རྒྱུ་བཞིངས་ལྷེད་ཅིང་། ཐོད་ཀྱི་གསེ་དབྱེད་རིག་པར་སྤྱང་བཅོན་
 དང་ཞེབ་འཇུག་ལྷེད་པར་སྒོ་བ་བརྟས་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཅན་མང་པོར་རྒྱ་ཆ་མཁོ་
 སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་སྒྲེས་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་འཛིན་པ་ལ་
 སྤར་བས་སྒྲན་ཐོགས་བྱུང་པ། ཉམ་ཐག་ནད་པའི་ལུས་སྒྲིག་ལ་གཟིར་བའི་ནད་
 རིགས་ཆ་མེད་དུ་འཛོམས་པར་ལུས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉེན་དང་མན་
 རག་བར་མོའི་གདམས་པ་ཆེན་བྱུང་ཀྱི་སྒྲིང་མང་དུ་བཅའ་ནས་ནད་ཀྱི་སྤྱི་
 བསྐལ་ལས་སྒྲུབ་པར་རྒྱ་ཐོགས་པ་བཅས་མདོར་ན་གངས་ཅན་གསེ་བ་རིག་པ་
 འདི་ཉིད་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་འཛོལ་ལེགས་པོ་ཞིག་ལྷེད་པའི་
 ཆེད་དུ། དེད་ཅག་མཆོ་སྒྲན་ཞིང་ཆེན་ཐོད་ཀྱི་གསེ་རིག་ཞེབ་འཇུག་ཁང་གིས་
 འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་མཁས་མི་རྣམས་འཇུགས་དང་གསེ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་དག་
 སྒྲིག་གི་མི་རྣམས་ཆེད་བསྐྱོས་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་། གཞུང་ལུགས་བཞུན་
 བཅོས། མན་རག་ལག་ལེན། སྒྲན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བྱུང་། སྒོ་སྒྲན་འབྱུངས་དཔེ།
 གནམ་རིག་སྤར་ཆོས་སྤགས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུན་དགོན་པོའི་རིགས་གཙོ་ཐོར་བཟུང་
 ཐོག་《ཐོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་སྤྱི་གསེ་བ་སྒྲིགས་དཔེ་ཆོགས་》ཞེས་པ་

འདི་ཚེ་མ་ཐུག་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་རྒྱན་ཐད་དཔེ་དཔ་རེ་རེ་བཞིན་མཛད་
པའི་སྐྱུ་སྒྲིལ་གྱི་སྐྱེ་སྒྲིལ་དང་ནང་དོན་ལ་མ་བཞུགས་པར་ལག་ལེན་དུ་འཁྱོལ་གང་
ཐུབ་ཕྱིན་ཏེ་དཔེ་རྒྱན་ལག་དུ་སྐྱོན་མོ་ཙག་དག་ཐུག་དང་དཔེ་རྒྱན་འགྲེམས་སྒྲེལ་
བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ལ་《གསེར་རིག་འབྲུམ་བཞི》ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་《ཐོད་ཀྱི་གསེར་བ་རིག་
པའི་གནད་དཔེ་རྒྱགས་བཞེགས་དཔེ་ཚོགས་》ནང་གསེས་ཀྱི་དེ་བ་སྐྱུ་ག་པ་
ཡིན་ལ། སྐོམ་མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་སློག་དཔར་གཞིར་བྱས་ནས་
བཞེགས་པའི་གཞུང་འདི་ནི་ཐོད་ཀྱི་གསེར་རིག་སྐྱུ་སྒྲིལ་ཆེས་སྐོམ་ཐུང་བའི་
གསེར་རིག་སློང་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་ཚན་པ་ཆེན་མོ་བཞི་
ཡིས་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་བྲགས་འབྲུམ་ལས་སྒྲིབ་གཞི་སྒྲིབ་སྒྲོང་སྐྱེས་ལེའུ་བདུན་
ཀྱིས་ཐོན་ཡུལ་འོལ་སྐྱོང་རིང་གི་རྩ་མཆར་གྱི་བཀོད་པ་དང་། སྟོན་པ་གསེན་
རབ་མུ་འཁོར་གྱི་བྱུང་ཆོས། གསེར་རིག་གི་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ཆོག་སྐྱེས་
གཞུང་གི་གནད་སྟེང་བཞུན་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་པ་སྟོན་འབྲུམ་ལས་མདོ་
བཞི་འཕ་ལེའུ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་རྩ་རྒྱ་བཀྲག་ནས་ནད་རོས་འཛིན་རྒྱུ་དང་།
གཉིན་པོ་སྟོན་དཔུང་གཉིས་ཀྱི་ལག་ལེན། ནད་ལ་གཉིན་པོ་ཆེག་རྒྱུ་གི་སྟོར།
རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བ། རྒྱུད་འདི་གཏད་རྒྱུར་བའི་གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱུང་ཆོས་སྐྱེས་པ་སྟོན།
གསུམ་པ་དཔུང་འབྲུམ་ལས་གནས་བཅུ་གཅིག་གམ་ལེའུ་སོ་གཅིག་གིས་ལྷན་གྱི་
ཆགས་གནས་འདིག་གསུམ་དང་། དེ་ལ་བྱུང་བའི་ནད་སྦྱིའི་རྒྱ་རྒྱེན་དཔེ་བ།
ཟས་སྦྱོང་བཞེན་རྒྱུ་གསེར་རྒྱུ་གསེར་བ་པོ་སྟོན་པའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེས་
བཞུན། བཞི་པ་ནད་འབྲུམ་ལས་སྐབས་བཙོ་ཐུང་ལེའུ་གོ་བཞིས་སྦྱི་གཙུག་
ནས་རྒྱང་མཐིལ་བར་གྱི་ནད་པ་རྒྱ་རྒྱས་སོ་སོའི་རྒྱ་རྒྱེན་དཔེ་བ་བཙོས་ཐུང་སྐྱེས་
སྐྱེས་ཞིབ་རྒྱས་སྐྱེས་བཞུན། དེ་དག་གི་དོན་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་དང་པལ་ཆེར་
འདུལ་མི་འདུ་བའི་ཆ་ཡང་རི་སྟེང་ཅིག་མཆིས་སྟེ། འབྲུམ་བཞི་ལས། དང་པོ་
རྒྱུད་གི་ལྷང་ཆད་ལྷ་ལྷག་གང་། ཞེས་པར་རྒྱུད་བཞི་ལས། དང་པོ་རྒྱུད་གི་ལྷང་

ཚད་སྒྲིང་བྱས་གང་། ཞེས་དང་། ཡང་འབྲུམ་བཞི་ལས། དབྱེད་བྱལ་དེ་ཡི་
 རྒྱལ་མོ་རྒྱ་གར་འབྲུང་། མེ་ཡི་ཚད་བལ་གསོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད། ཅེས་པ་
 ལ་རྒྱུད་བཞི་ལས། སྐོམ་པ་འགའ་བཅག་དེ་རྒྱལ་རྒྱལ་མོ་འབྲུང་། བཅག་པས་
 བཏུས་རྒྱུ་འབྲུང་མེད་བལ་གསོད། ཅེས་ཐ་སྙད་འཆད་རྒྱལ་དང་ལག་ལེན་དུ་
 བཏུས་རྒྱལ་སྐོག་ལ་བྱེད་ཆོས་མི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ། གཞི་ཅའི་གཞུང་
 ལུགས་དང་དངོས་དོན་ཆེ་ཚུགས་ནས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་དང་པལ་ཆེར་
 གཅིག་འདྲ་སྤང་ངོ་།

དེ་ཡང་དཔེ་ཆོག་ས་འདི་ཉིད་དག་སྤྱི་ག་དང་ཚོམ་སྤྱི་ག་བྱེད་པའི་ཙ་འདྲིན་
 འདི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ༡. ཡིག་འོར་བ་དང་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་ལ་མིང་ཆོག་གང་
 དེའི་རྩིས་སྤྱ་རྣགས་[]འདིའི་ནང་དག་བཅས་བྱས་ཡོད། ༢. གཞུང་ཆོག་ཆད་
 པར་འདོད་པ་རྣམས་རྣགས་()འདིའི་ནང་དུ་ཁ་སྐོང་བྱས་ཡོད། ༣. ཚོམ་པ་
 པོའི་མཆན་རྣམས་གཞུང་དངོས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལས་རྒྱང་ཅམ་བྱས་ནས་
 བཏོད་ཡོད། ༤. མ་ཡིག་མི་གསལ་བའམ་གཞུང་ཆོག་ཆད་པ་རྣམས་ལ་ཁ་སྐོང་
 བྱེད་མ་རུས་པ་རྣགས་.....འདིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད་ལ་གྲག་རྣགས་()
 འདིའི་ནང་དུ་མ་ཡིག་གི་ཤོག་གངས་སམ་ཐིག་ཐེང་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཆད་ཡོད་པ་
 གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ༥. རྒྱ་ཆ་དང་རྒྱམ་ཆ་སྐོག་ལྟ་སྤྱི་རིགས་རྣམས་
 དག་ཡིག་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་ལྟར་ཏེ། སྐོག་ཆ་དང་རྒྱ་ཆ་ཞེས་ཆོག་སྤྱི་གས་དང་
 བཞེབ་ན་མ་བཏགས་མི་འདོགས་ཤིང་། སྐོག་པོའི་ལྟ་དང་རྒྱ་མཆོའི་ལྟ་ཞེས་
 པའམ་ལྟ་མིང་རྒྱང་པའི་སྐབས་སུ་མ་བཏགས་འདོགས་ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱར་ཡོད།
 ལན་ལྟ་ཞེས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་དཔེ་གཞུང་མང་ཆེ་བར་བཞུན་ནས་
 དམིགས་བསལ་དུ་མ་རྒྱུར་སྤྱར་ནས་བཏོད་ཡོད།

འདིར་ང་ཆོད་ག་སྤྱི་ག་མི་སྤྱི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་ཆ་དང་མན་ཞིང་དཔེ་རྟོག་དག་
 སྤྱི་ག་གི་ཉམས་སྤྱོད་ཞན་པའི་དབང་གིས་མ་རྟོགས་འགལ་འབྲུལ་གྱི་ཆ་གང་མང་
 ཡོད་སྤྱིད་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་སྤྱོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དཀོངས་འཆར་རྟུགས་པར་གནང་

རྩོམ་པ་པོ་ཀློག་མཁོར་བ་ལུས།

དཀར་མོར་དཔུང་བུ་ཁྱི་མེས་ནི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་ཚོན་པ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བཅོམས་ཞུར་ཞུར་འོལ་མོ་ལྷུང་རིང་བུ་བར་འབྲུངས་པའི་
 གཤེན་རབ་མེ་ཁོ་ཆེ་དང་ཉོས་བཟའ་རྒྱལ་མེད་གཉིས་ཀྱི་གདུང་ལྷན་བརྒྱད་ཀྱི་
 བཟུངས་མོས་ཡིན། ཁོར་དང་གཤེན་རབ་ཀྱི་སྟོན་པ་མ་གཉོར་འབྲམ། གསལ་བའི་
 མེར་གེ་སོགས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་རོར་དང་བདུད་རྒྱལ་རམ་པ་དུག་འབྱེད་ཀྱིས་
 མེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནད་ཀྱི་བརྒྱལ་བ་དར་བར་བྱེད་པ་བདེ་ལ་འགོད་མྱིར་དུ་
 བདུད་ཅི་མེ་ཉིའི་གཞུང་ཆེན་མདོ་དང་། བདུད་ཅི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་མདོ།
 བདུད་ཅི་བར་མཛོད་འབྲམ་བཞིའི་མདོ། བདུད་ཅི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་མདོ།
 གཟའ་ལྷན་གྱིས་བཅོས་མདོ། བདུད་ཅི་དམར་བྱང་ཐེམ་བྱང་མདོ། བདུད་ཅི་
 བེལ་དཀར་མེ་འོར་མདོ། བདུད་ཅི་དཔག་བསམ་རྩོན་ཤིང་གི་མདོ། གདམ་
 རག་འབྲུལ་མདོ་ཉི་མདོ་དགུ་དང་གསོ་རིག་དཔུང་རྒྱུད་རྒྱ་ཐེར་སོགས་གཤེན་
 རབ་ཀྱིས་བརྟན་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར། ཚ་བ་བྱུགས་འབྲམ་མཁའ་རྩོན་དང་།
 གསོ་བྱའི་ནད་འབྲམ་ནག་པོ། གསོ་བྱའི་དཔུང་འབྲམ་ཁྲ་པོ། གསོ་བྱེད་
 ཀྱི་རྩོན་འབྲམ་དཀར་པོ་ཉི་མདོ་འབྲམ་བཞི་ཁེས་པ་དཔུང་བུ་ཁྱི་མེས་ཀྱིས་ཡིག་ཐོག་
 དུ་བརྩམས་པར་ཡགས། བརྟན་པ་གཉེར་གཏད་ཀྱི་མདོ་ལས་བྱུང་། དཔུང་
 རྒྱུད་ཉིས་ཁྱིར་ལྷུང་པ་རྣམས། དཔུང་བུ་ཁྱི་མེས་དག་གིས་བསྟུས། ཁེས་དང་།
 གསོ་དཔུང་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་མང་པོར་འཆད་ཉན་དང་འཕྲོ་བ་ནད་པའི་དོན་
 སོགས་མཛད། ཁོར་གི་དཔོན་ཚོས་དུག་བཅོས་གཡུང་རྒྱུང་འབྲུལ་བ་ཁེས་པ་ལ་
 ནད་དུག་འཛུམས་པའི་དབང་པོ་རིལ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ནང་གསེས་ཀྱི་དཔེ་

བ། མོ་མོ་འི་ཕན་ཡོན་མོགས་ཞིབ་གསལ་འཁོད་པར་གཞིགས་ན་ཁོང་ཉིད་ནི་ཉ་
ཅར་སྒ་བའི་རྩ་ས་ནས་སྒྲན་དབྱེད་ཀྱི་བརྟན་པའི་བྱ་བར་ཞུགས་པ་མ་ཟད། སྒ་
རབས་ཁར་ཞུང་གི་གསོ་རིག་བརྟན་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱས་སྒྲ་མེད་བཞག་ཡོད་པའང་
རྟོགས་བྱུང་ངོ།

དཀར་ཆག

ཚུམ་པ་པོ་རྒྱུད་མདོར་བཅུས།	1
༡། འབྲུད་ཅི་ཟླ་བ་ཀྱི་མདོ་དབྱེ་ལས་གསལ་ཤིག་ཅུ་བ་བྲུགས་	
འབྲུམ་མཁའ་མཛོན་བཞུགས་པ་དབྱེ་བྲུགས་ལེགས།	1
ལེའུ་དང་པོ། སྒྲེང་གཞི།	3
ལེའུ་གཉིས་པ། སྒྲེང་སྒྲོང་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཞོད་པ།	9
ལེའུ་གསུམ་པ། གནས་ལུགས་ནད་གཞི།	14
ལེའུ་བཞི་པ། རོས་འཛིན་ཉགས།	17
ལེའུ་ལྔ་པ། གསལ་ཐབས།	19
ལེའུ་དྲུག་པ། དཔེ་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཞོད་པ།	21
ལེའུ་བདུན་པ། འབྲུམ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	23
༢། རྒྱལ་བ་ལྷ་མོ་བྱེད་གསལ་བྱེད་དབྱེད་འབྲུམ་ཐོབ་ཞེས་	
བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབྱེས་ལྷོགས་ལེགས་སོ།	27
ལེའུ་དང་པོ། རྣམ་ཆོག་བཞུན་པ།	29
ལེའུ་གཉིས་པ། ལུས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་བཞུན་པ།	32
ལེའུ་གསུམ་པ། ལུས་ཀྱི་འདྲ་དཔེ་བཞུན་པ།	37
ལེའུ་བཞི་པ། ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བཞུན་པ།	39
ལེའུ་ལྔ་པ། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞུན་པ།	43
ལེའུ་དྲུག་པ། ལུས་ཀྱི་ལས་བཞུན་པ།	48
ལེའུ་བདུན་པ། ལུས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཞུན་པ།	50